

Legal Flash

Ιούλιος 2020

Νέος νόμος για την εταιρική διακυβέρνηση

Η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε τον νόμο με τίτλο «Εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, σύγχρονη αγορά κεφαλαίου, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1131 και άλλες διατάξεις» (ο «Νόμος»). Ο Νόμος αντικαθιστά τον ν. 3016/2002 για την εταιρική διακυβέρνηση με έναρξη ισχύος 12 μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το παρόν παρουσιάζει συνοπτικά τις βασικές αλλαγές που επιφέρει ο Νόμος στα θέματα της εταιρικής διακυβέρνησης.

**Πλαίσιο
εκσυγχρονισμού
εταιρικής
διακυβέρνησης**

Οι νέες διατάξεις περί εταιρικής διακυβέρνησης διαμορφώθηκαν έχοντας λάβει υπόψη αφενός τις πρόσφατες περιπτώσεις κρουσμάτων κακών πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης, που προκάλεσαν κρίση και έλλειψη εμπιστοσύνης στο επενδυτικό κοινό, αφετέρου τις σχετικές διεθνείς εξελίξεις στο πολύ επίκαιρο αυτό ζήτημα.

Πεδίο εφαρμογής

Οι νέες διατάξεις θα ισχύουν συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του εταιρικού νόμου (ν. 4548/2018), αλλά όπου εισάγεται ειδική ρύθμιση ή παρέκκλιση από τις διατάξεις του ν. 4548/2018 υπερισχύουν οι διατάξεις του νέου Νόμου. Οι νέες διατάξεις εφαρμόζονται στις εισηγμένες εταιρίες, πλην κάποιων εξαιρέσεων (π.χ. Τράπεζα της Ελλάδος), και με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων διατάξεων που αφορούν εποπτευόμενες επιχειρήσεις (π.χ. τράπεζες).

Αρχή «fit and proper»

Με τις νέες διατάξεις εισάγεται πλέον ως υποχρεωτική εκ του Νόμου η αρχή ότι η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της εταιρείας (fit and proper). Ορίζονται δε και κάποιες τυπικές προϋποθέσεις (π.χ. η μη έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης που αναγνωρίζει την υπαιτιότητά του για ζημιογόνες συναλλαγές της εταιρείας, ή μη εισηγμένης εταιρείας του ν. 4548/2018, με συνδεδεμένα μέρη). Αντίστοιχες προϋποθέσεις εισάγονται και για την ανάθεση εξουσιών διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας σε τρίτα πρόσωπα ή για τη διατήρηση της σχετικής ανάθεσης σε ισχύ.

**Πολιτική
καταλληλότητας**

Παράλληλα, ορίζεται υποχρέωση θέσπισης πολιτικής καταλληλότητας των μελών του ΔΣ της εταιρείας σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, η οποία θα εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα εξειδικεύσει εντός 2 μηνών από την έναρξη ισχύος των νέων διατάξεων το περιεχόμενο της πολιτικής καταλληλότητας για τη στελέχωση καθώς και τα κριτήρια επιλογής και αξιολόγησης των ΔΣ των Εταιρειών.

**Ενίσχυση ρόλου
ανεξάρτητων μη
εκτελεστικών μελών**

Ο πρόεδρος του ΔΣ ορίζεται καταρχήν ως μη-εκτελεστικό μέλος. Εφόσον όμως οριστεί πρόσωπο εκ των εκτελεστικών μελών, ως αντιπρόεδρος υποχρεωτικά ορίζεται πρόσωπο εκ των μη εκτελεστικών μελών.

Ενισχύεται περαιτέρω ο ρόλος των ανεξαρτήτων μη-εκτελεστικών μελών του ΔΣ. Ενδεικτικά, προβλέπεται η υποχρεωτική παράσταση 2 ανεξάρτητων μη-εκτελεστικών μελών για την επίτευξη απαρτίας στις σημαντικές συνεδριάσεις του ΔΣ, όπως αυτές που αφορούν την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας ή αυτές που έχουν θέμα ημερησίας διάταξης για το οποίο απαιτείται η λήψη απόφασης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Διατηρείται η πρόβλεψη ότι ο αριθμός των ανεξάρτητων μη-εκτελεστικών μελών δεν δύναται να είναι μικρότερος από το 1/3 του συνόλου μελών ΔΣ και ότι σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει στη σύνθεση του λιγότερα από 2 μέλη. Ωστόσο, όταν ανεξάρτητο μη-εκτελεστικό μέλος απουσιάζει από 2 συνεχόμενες συνεδριάσεις, θεωρείται αυτόματα ότι έχει παραιτηθεί από το ΔΣ. Παράλληλα ορίζονται με αρκετή λεπτομέρεια οι προϋποθέσεις για να θεωρείται ένα μέλος ανεξάρτητο.

Με τις νέες αυτές διατάξεις, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις περί πολυμορφίας (περιλαμβανομένης επαρκούς εκπροσώπησης φύλου σε ποσοστού τουλάχιστον 25%) αναμένεται να απαιτηθεί επανεξέταση της σύνθεσης των μελών ΔΣ πολλών εισηγμένων εταιρειών. Επισημαίνεται πάντως η έναρξη ισχύος 12 μήνες από τη ψήφιση.

Αρμοδιότητες ΔΣ

Εμπίπτουν ρητά στο πεδίο αρμοδιοτήτων του ΔΣ η περιοδική αξιολόγηση της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης τουλάχιστον ανά τριετία και η ανάληψη τυχόν διορθωτικών ενεργειών (remedial actions) καθώς και η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου που εφαρμόζει η εταιρεία. Ως προς τις απαιτήσεις που αφορούν την επίβλεψη από το ΔΣ του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην παρακολούθηση και επίτευξη συγκεκριμένων στόχων.

Η απαρίθμηση τους στον Νόμο είναι ενδεικτικού χαρακτήρα και περιλαμβάνει:

- τη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής,
- την αναγνώριση και διαχείριση των ουσιωδών κινδύνων που πηγάζουν από την επιχειρηματική δραστηριότητα,
- την αποτελεσματική λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου,
- τη διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για την χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη σύνταξη των απαιτούμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, και
- τη συμμόρφωση με το εκάστοτε κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο.

Ωστόσο η περαιτέρω διαμόρφωση στόχων επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της εταιρείας, ανάλογα με τις κατά περίπτωση ειδικότερες ανάγκες της.

Επιτροπές ΔΣ

Η σύσταση Επιτροπών Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων γίνεται πλέον υποχρεωτική εκ του Νόμου (μέχρι σήμερα τέτοιες επιτροπές συστήνονταν βάσει αρχής βέλτιστων πρακτικών), ενώ προβλέπεται η δυνατότητα σύμπτυξης του έργου αυτών σε μία ενιαία Επιτροπή.

Κανονισμός Λειτουργίας

Προβλέπεται η διεύρυνση του περιεχομένου του Κανονισμού Λειτουργίας της εταιρείας καθώς, επίσης, και η περιοδική αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου από πρόσωπα που δεν έχουν σχέσεις εξάρτησης με την εταιρεία. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα εξειδικεύσει εντός 3 μηνών από την έναρξη ισχύος του Νόμου τον χρόνο, τη διαδικασία, την περιοδικότητα και κάθε ειδικότερο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Περίληψη του Κανονισμού θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ενώ προβλέπεται περαιτέρω και υποχρέωση μέριμνας για την κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας και των σημαντικών θυγατρικών της.

Ορκωτός ελεγκτής οφείλει να επιβεβαιώνει στην έκθεση ελέγχου ότι η εταιρεία διαθέτει επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας που συμμορφώνεται με τις προβλέψεις του Νόμου.

Επιβολή κυρώσεων

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος, ως προς τις εποπτευόμενες από αυτές οντότητες, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εποπτεύει και δύναται να διενεργεί ελέγχους για την τήρηση των νέων διατάξεων.

Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να επιβάλλει:

- Επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι 3 εκατομμύρια ευρώ στην Εταιρεία και, σε κάθε περίπτωση, έως πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών της
- επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι 3 εκατομμύρια ευρώ σε μέλη του ΔΣ ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα εξειδικεύσει εντός 2 μηνών από την έναρξη ισχύος των νέων διατάξεων το ειδικότερο πλαίσιο προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του πλαισίου επιβολής κυρώσεων.

Έναρξη ισχύος

Οι νέες διατάξεις τίθενται σε ισχύ 12 μήνες μετά τη δημοσίευση του Νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Συνεπώς, οι εταιρείες θα πρέπει να μεριμνήσουν όσο το δυνατόν πιο έγκαιρα τόσο προς την κατεύθυνση της προσαρμογής του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης τους όσο και προς την επαναξιολόγηση της σύνθεσης των διοικητικών τους συμβουλίων.

Σημειώνεται ότι κάθε εξατομικευμένη περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται βάσει των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών της και ότι οι ανωτέρω αναφερόμενες γενικές αρχές ενδέχεται να μην εφαρμόζονται απαραίτητως σε όλες τις περιπτώσεις. Οι εξειδικευμένοι μας σύμβουλοι είναι σε θέση να σας βοηθήσουν όσον αφορά τα ζητήματα που ανακύπτουν στη δική σας εξατομικευμένη περίπτωση.

www.pwc.gr

Το κείμενο αποσκοπεί μόνο σε γενική ενημέρωση των ενδιαφερομένων και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως βάση για λήψη αποφάσεων. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην PwC: Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι τηλ. +30 210 6874400

© 2020 PwC Greece. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στην εταιρεία μέλος του δικτύου στην Ελλάδα, και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών της PwC. Κάθε εταιρεία μέλος αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.